

Kouluteiden liikenneturvallisuus

Koululaisten turvallisuus erityisasemassa

Varsinais-Suomen ELY -keskus seuraa koulu- ja opiskelumatkoja kulkevien lasten liikkumistarpeita erityisen tarkasti. Koulumatkojen liikenneturvallisuutta Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa on kartoitettu kuntakyselyllä. Varsinais-Suomen ELY-keskus osallistuu yhtenä osapuolena myös kuntakohtaisten liikenneturvallisuussuunnitelmien laadintaan. Näissä suunnitelmissa selvitetään koulumatkoilla sekä koulujen ja päiväkotien läheisyydessä olevat vaaralliset paikat. Kevyen liikenteen olosuhteita pyritään parantamaan erityisesti koulumatkojen reiteillä.

Koulumatkojen järjestäminen

Kunnat ovat koululainsäädännössä (Perusopetuslaki 32 §) veloitettuja järjestämään koulukyydityksen perusopetuksen oppilaille, joiden koulumatka on pitempi kuin viisi kilometriä. Koulukyyti voidaan myöntää harkinnanvaraisesti lyhyemmillekin matkoille, jos koulumatka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen katsotaan vaaralliseksi, vaikeaksi tai rasittavaksi. Oikealla olevasta linkistä löydät lisää tietoa koulumatkojen turvallisuuteen liittyvistä tekijöistä, koulumatkojen turvallisuuden parantamisesta sekä koulukuljetusten järjestämisestä.

ELY-keskukset ovat olleet mukana kehittämässä Koululiitu -nimistä ohjelmaa, jolla voidaan arvioida jalan ja pyörällä tehtävien koulumatkojen liikenneturvallisuutta. Reitin turvallisuutta arvioitaessa on käytetty yleisen tierekisterin tietoja, kuten esimerkiksi liikennemääriä, tienpientareiden leveyttä, nopeusrajoituksia ja näkyvyyttä. Ohjelman avulla on mahdollisuus laskea tien ja liikenteen ominaisuustietojen perusteella tieosuuksittain vaarallisuusindeksit, joita voidaan käyttää apuna arvioitaessa koulukuljetuksen harkinnanvaraista järjestämistä.

Koululiitu-menetelmä huomioi vain tien ja liikenteen ominaisuuksia, ei koululaisen kykyä selviytyä liikenteessä eikä koulumatkan pelottavuutta esimerkiksi petojen takia. Menetelmä laskee tien ja liikenteen ominaisuustietojen perusteella tieosuuksittain indeksiluvun eli riskiluvun, joka kuvaa tieosuuden vaarallisuutta. Menetelmän avulla pystytään määrittämään tieosuuksien keskinäinen järjestys vaarallisuuden suhteen. Näin eri alueilla asuvat koululaiset voidaan asettaa tasavertaiseen asemaan ratkaistaessa koulukuljetuksia.

Koululiitu -menetelmä otettiin käyttöön vuonna 2000, ja vuonna 2010 sitä on päivitetty vastaamaan ohjelmasta annettua palautetta. Menetelmän käyttö on levinnyt nopeasti siten, että tällä hetkellä runsaaseen 130 kuntaan on toimitettu tietokoneohjelma tai Koululiitu-laskentoja. Kunnat ovat hyödyntäneet koululiitu -menetelmää koulukuljetuksien tarpeesta päättäessään. Oikealla olevasta linkistä löydät lisää tietoa Koululiitu -ohjelmasta.

Koululiitu -ohjelmasta osaa kertoa tarkemmin:

- liikenneturvallisuusinsinööri Jaakko Klang (jaakko.klang@ely-keskus.fi) Varsinais-Suomen ELY:stä, p. 0400 824 207
- FM Teemu Kinnunen (teemu.kinnunen@ramboll.fi) Ramboll Finland Oy:stä, p. 020 755 7079 tai 050 336 9689
- DI Olli Mäkelä (olli.makela@destia.fi) Destia Oy:stä, p. 0400 176 167.

Liikenneturvallisuuskasvatus

Liikenneturva on tieliikenneturvallisuuden valitusorganisaatio. Tutustu Liikenneturvan koulumatkoja

koskevaan kasvatus- ja valistusaineistoon vieressä olevan linkin kautta. Liikenneturva on myös ohjeistanut koulukuljettajia kokoamalla erityisen koulukuljetusoppaan, johon voit tutustua viereisen linkin kautta.

Koulumatkojen liikenneturvallisuus

Koulujen ympäristössä liikenneturvallisuuden kannalta keskeisiä kysymyksiä ovat:

- koulumatkojen liikenneturvallisuus
- polkupyörien ja autojen pysäköintijärjestelyt, autojen peruuttamisten välttäminen
- huoltoliikenne
- näkemät
- kulkuyhteydet pihasta tielle sekä pysäkkien ja pihan välillä
- kunnan ja vanhempien hoitamien koulukuljetusten nouto- ja jättöpaikat (saattoliikenne)
- tie- ja pihavalaistus
- liikennemerkkien yhtenäinen käytäntö ja kunnossapito
- kouluympäristön selkeys, viihtyisyys ja virikkeellisyys

Piha-alueen eri toiminnot pyritään erottamaan selkeästi toisistaan. Välituntipiha ja liikunta-alueet sekä toisaalta huoltopiha, pysäköintialueet ja koulukuljetuksen nouto- ja jättöpaikat tulee rakentaa erilleen toisistaan.

Autojen pysäköintialueet lämmityspistorasioineen tulee sijoittaa välituntipihan ulkopuolelle niin, että piha-alueen poikki ajaminen voidaan välttää. Myös autojen peruuttaminen koulun pihalla on riskitekijä, joka tulee minimoida liikennejärjestelyjen suunnittelussa. Polkupyörien pysäköintialueen tulee olla riittävän suuri ja sen tulee olla autojen pysäköinnistä erillään. Ajoneuvoliikenne koulujen yhteydessä oleville asunnoille huoltoliikenne mukaan lukien järjestetään siten, ettei kouluaikana ajeta välituntipihalla tai liikunta-alueella.

Koulun pihalle johtavissa liittymissä tarvitaan riittävät näkemät, jotta liittymään tulevat havaitsevat toisensa riittävän ajoissa toimiakseen turvallisesti. Näkemätarkasteluissa käytettävä silmäpistekorkeus lapsipyöräilijällä on 0,8 m ja autoilijalla 1,1 m. Näkemäalueilla ei saa olla tiheää puustoa eikä pensaita. Lumivallit on pidettävä riittävän matalina. Moottoriajoneuvoliikenteelle ja kevyelle liikenteelle pyritään järjestämään omat liittymät.

Kulkuyhteys päätien poikki koulun pihalle saattaa olla liikenneturvallisuuden kannalta merkittävä riskitekijä. Tavoite on, että oppilaat jätetään kuljetusvälineestä aina koulun pihalla olevalle, muusta pihasta erotetulle pysäkkialueelle tai koulun puoleiselle pysäkillä. Taajamaoloissa ylityspaikalla on yleensä suojatie, jonka tehoa voidaan parantaa saarekkeen tai korotuksen avulla. Suojatien kohdalla saa olla enintään 30-40 km/h -nopeusrajoitus. Haja-asutusalueen koulun kohdalla kevyen liikenteen ylityspaikalla tulee olla hyvät näkemäolosuhteet, kouluvuoden aikana enintään 60-80 km/h -nopeusrajoitus. Koulujen kohdalla käytetään lapsia –varoitusmerkkiä, jonka alapuolella voidaan käyttää samassa varressa esim. 60 – nopeusrajoitusmerkkiä. Varoitus- ja rajoitusmerkit poistetaan koulujen kesälomien ajaksi.

Tievalaistuksella voidaan parantaa koulun kohdalla liikenneturvallisuutta, koska kouluympäristön ja koululaisten havaittavuus paranevat. Valaistuksen tarpeeseen vaikuttavat mm. liikenteen määrä ja koostumus sekä tienvarsiasutuksen määrä.

Huom. Koulumatkojen turvallisuuden parantaminen ja koulukuljetukset on yksi aloitevastauksista ja pdf-tiedostona jo nyt -> se pitäisi varmaan sisällyttää kuitenkin tähän samaan pakettiin
<http://www.ely-keskus.fi/fi/ELYkeskukset/varsinaissuomenely/Liikenneturvallisuus/Documents/Koulumatkojen%20turvallisuuden%20parantaminen.pdf>